

EUROPEES STRAFRECHT
2020/2021

Redactie:
Menno Dolman

Ars Aequi Libri
Nijmegen 2019

ISBN: 978-94-9276-659-5

NUR 824

© 2019 Ars Aequi Libri, Nijmegen.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Stichting Ars Aequi Juridische uitgeverij.

Voorzover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 j° het Besluit van 27 november 2002, *Stb.* 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp).

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de Stichting PRO (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp) te wenden. Voor het overnemen van een gedeelte van deze uitgave ten behoeve van commerciële doeleinden dient men zich tot de uitgever te wenden.

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is nagestreefd, kan voor de afwezigheid van eventuele (druk)fouten en onvolledigheden niet worden ingestaan en aanvaardt auteur(s), redacteur(en) en uitgever(s) deswege geen aansprakelijkheid.

Ontwerp: Nicolette Schuurman

VOORWOORD

In 1996 – zeven jaar na de Duitse *Wende* en tien jaar voordat in een referendum voor *brexit* werd gekozen – publiceerde de Engelse schrijver Will Self het korte verhaal *A story for Europe*.¹ Het verhaal gaat over het echtpaar Daniel en Miriam Green, die door hun tweeeñhalfjarige zoontje Humphrey tot wanhoop gedreven worden. Humpy is een beeldschoon jongetje, dat voorbeeldig opgroeit. Maar met de taalontwikkeling wil het niet vlotten. Humpy praat wel, maar wat hij zegt is onbegrijpelijk. Zijn moeder Miriam is bang dat zij hem zo kwijt raakt. Daarom zoeken de Greens hulp bij de kinderpsycholoog Weston, die er zijn collega Dr. Grauerholz bij roept.

De Duitser Grauerholz ontdekt snel wat Humpy mankeert:

‘Doc-Doctor Grau-Grauerholz’, [Miriam] stuttered, ‘c-can you understand what Humpy is saying?’

‘Oh yes’, the doctor replied. He was now grinning as widely as Humpy. ‘Quite well, I think. You see, your son is speaking ... How can I put it? He’s speaking what you would call “business German”.’

““Business German”?” queried Philip Weston. ‘Isn’t that a bit unusual for an English child of two and a half?’

Dr. Grauerholz had taken his bifocals off and was cleaning them with a small soft cloth that he’d taken from his trouser pocket. He looked at the three faces that gawped at him with watery, myopic eyes, and then said ‘Yes, yes, I suppose it’s a bit unusual, but hardly a handicap. He smiled, a small wry smile. ‘Some people might say it was a great asset – especially in today’s European situation, yes?’

De toestand van Europa is er sindsdien niet overzichtelijker op geworden. Uitbreiding van de Europese Unie, institutionele hervorming en – daarmee samenhangend – een gestage toename van door Europese instanties uitgevaardigde instrumenten maken dat het een hele opgave kan zijn een weg te vinden door Europees recht. Dat geldt ook – of juist – voor het Europese strafrecht. Europees strafrecht ziet op een caleidoscopisch geheel van wetgeving en rechtspraak, afkomstig van Europese en nationale wetgevers, gerechten en andere autoriteiten. Hoewel het een tweeslachtig systeem is, kent het gemeenschappelijke waarden en concepten, die Europees strafrecht tot een eigenaardig rechtsgebied maken.²

Gegeven die eigenaardigheid wordt met deze uitgave beoogd Europese wetgeving te ontsluiten voor studenten en praktijkjuristen, door de belangrijkste instrumenten in de Nederlandse taal te bundelen.³ De bundel bevat geen uitputtende verzameling, van alle instrumenten die op enigerlei wijze aan het strafrecht raken. Bundeling daarvan zou een onhanteerbaar dik boek hebben opgeleverd, terwijl de praktische meerwaarde gering was geweest. Bij de keuze van de opgenomen instrumenten zijn de volgende criteria gehanteerd. In de eerste plaats is gezocht naar instrumenten die voor de praktijk van bovengemiddeld belang zijn en waarnaar in de literatuur regelmatig verwezen wordt. Instrumenten waarvan de inwerkingtreding ongewis is of de praktische betekenis verwaarloosbaar zijn niet opgenomen. In de tweede plaats is een zekere inhoudelijke beperking aangelegd. Instrumenten die de EU als zodanig betreffen, zien op het institutionele kader van Europese strafrechtelijke samenwerking

1. Will Self, *A story for Europe*, London: Bloomsbury 1996.

2. Vgl. André Klip, *European Criminal Law. An Intergrative Approach*, Cambridge/Antwerp/Portland: Intersentia 2016, p. 1.

3. Er bestaat ook een Engelstalige verzameling (André Klip, *Materials on European Criminal Law*, Cambridge/Antwerp/Portland: Intersentia 2017). Nu ten eerste de verschillende versies van de instrumenten gelijkelijk authentiek zijn en ten tweede het belang van het Engels in een Europese context – anders dan als *lingua franca* – na de Britse uittreding uit de Unie zal afnemen, is een Nederlandstalige uitgave gerechtvaardigd.

en de strafrechtelijke samenwerking tussen lidstaten regelen zijn steeds opgenomen; bij instrumenten die zien op specifieke vormen van criminaliteit is naar bevind van zaken gehandeld (instrumenten die alleen betrekking hebben op bijv. haatzaaien zijn niet opgenomen, instrumenten betreffende bijv. terrorisme en andere ernstige vormen van criminaliteit wel); instrumenten betreffende samenwerking met derde-staten zijn niet opgenomen.

Informatie betreffende de inwerkingtreding van de gebundelde instrumenten is niet opgenomen. De gebruiker zij in dit verband gewaarschuwd dat verdragen niet voor alle lidstaten in werking getreden behoeven te zijn, c.q. tussen sommige lidstaten voorlopig toegepast worden. En ook andere instrumenten behoeven nog niet (volledig) van kracht te zijn, bijv. omdat de termijn voor implementatie nog niet verstreken is. In voorkomende gevallen moet men dus nagaan of een instrument van kracht is en hoe de desbetreffende lidstaat het geïmplementeerd heeft.

In beginsel zijn de teksten opgenomen zoals zij gepubliceerd zijn in het *Publicatieblad van de Europese Unie*. Ook in dit verband past een waarschuwing: met ingang van 1 juli 2013 geldt – behoudens zeldzame uitzonderingen – de elektronische versie als authentiek; wat betreft instrumenten die voor genoemde datum zijn gepubliceerd is de papieren versie de authentieke. Als een instrument gewijzigd of – als gevolg van fouten bij vertaling van de brontekst – gerectificeerd, is gebruik gemaakt van de informeel geconsolideerde versies die op de website EUR-Lex zijn gepubliceerd.⁴ Een enkele keer bleek het dienstig zowel het oorspronkelijke instrument als de wijziging daarvan op te nemen, bijv. omdat laatstbedoeld document nog niet van kracht is of informatie inzake toepassingsgebied of overgangsrecht bevat.

De opgenomen instrumenten zijn gepubliceerd voor 1 november 2019; nadien gepubliceerde instrumenten zijn niet opgenomen.

Vanzelfsprekend houdt de samensteller zich aanbevolen voor kritiek en suggesties (m.m.dolman@xs4all.nl).

Amsterdam, november 2019
Menno Dolman

4. Het gaat niet om officiële tekstplaatsingen op gezag van de uitvaardigende autoriteiten; in het geval de geconsolideerde tekst niet spoort met de onderliggende documenten, zijn die documenten derhalve beslissend.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	V
Inhoudsopgave	VII
Schengen Uitvoeringsovereenkomst, 19 juni 1990	1
Verordening 2988/95 betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, 18 december 1995	23
Gemeenschappelijk optreden 96/227/JBZ betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, 22 april 1996, ...	29
Overeenkomst ter bestrijding van corruptie door ambtenaren van EG en lidstaten EU, 26 mei 1997	31
Napels II-overeenkomst, 18 december 1997	37
Overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese unie, 29 mei 2000	51
Besluit 2000/642 inzake een regeling voor samenwerking tussen de financiële inlichtingeneenheden van de lidstaten bij de uitwisseling van gegevens, 17 oktober 2000	65
Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie, 7 december 2000	69
Kaderbesluit 2001/500/JBZ inzake het witwassen van geld, de identificatie, opsporing, bevrozing, inbeslagname en confiscatie van hulpmiddelen en van opbrengsten van misdrijven, 26 juni 2001	77
Protocol bij de Overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie, 16 oktober 2001	79
Kaderbesluit van de Raad van 13 juni 2002 inzake gemeenschappelijke onderzoeksteams (2002/465/JBZ), 13 juni 2002	83
Kaderbesluit 2002/584 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, 13 juni 2002	87
Besluit 2003/170/JBZ betreffende het gezamenlijk gebruik van verbindingsofficieren die gedetacheerd zijn door de rechtshandhavende autoriteiten van de lidstaten, 27 februari 2003	107
Kaderbesluit 2003/577/JBZ inzake de tenuitvoerlegging in de Europese Unie van beslissingen tot bevrozing van voorwerpen of bewijsstukken, 22 juli 2003	113
Richtlijn 2004/38/EG betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, 29 april 2004	125
Richtlijn 2004/80/EG betreffende de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven, 29 april 2004	137
Kaderbesluit 2005/212/JBZ inzake de confiscatie van opbrengsten van misdrijven, alsmede van de daarbij gebruikte hulpmiddelen en de door middel daarvan verkregen voorwerpen, 24 februari 2005	143
Kaderbesluit 2005/214/JBZ inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op geldelijke sancties, 24 februari 2005	147

Kaderbesluit 2006/783/JBZ inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op beslissingen tot confiscatie, 6 oktober 2006	161
Kaderbesluit 2006/960/JBZ betreffende de vereenvoudiging van de uitwisseling van informatie en inlichtingen tussen de rechtshandhavingsautoriteiten van de lidstaten van de Europese Unie, 18 december 2006	183
Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, 13 december 2007	195
Besluit 2008/615/JBZ inzake de intensivering van de grensoverschrijdende samenwerking, in het bijzonder ter bestrijding van terrorisme en grensoverschrijdende criminaliteit, 23 juni 2008	199
Besluit 2008/616/JBZ betreffende de uitvoering van Besluit 2008/615/JBZ inzake de intensivering van de grensoverschrijdende samenwerking, in het bijzonder ter bestrijding van terrorisme en grens-overschrijdende criminaliteit, 23 juni 2008	211
Besluit 2008/633/JBZ over de toegang tot het Visuminformatiesysteem (VIS) voor raadpleging door aangewezen autoriteiten van de lidstaten en door Europol, met het oog op het voorkomen, opsporen en onderzoeken van terroristische misdrijven en andere ernstige strafbare feiten, 23 juni 2008	217
Kaderbesluit 2008/675/JBZ betreffende de wijze waarop bij een nieuwe strafrechtelijke procedure rekening wordt gehouden met veroordelingen in andere lidstaten van de Europese Unie, 24 juli 2008	227
Kaderbesluit 2008/841/JBZ ter bestrijding van georganiseerde criminaliteit, 24 oktober 2008.	231
Kaderbesluit 2008/909/JBZ inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op strafvonnissen waarbij vrijheidsstraffen of tot vrijheidsbeneming strekkende maatregelen zijn opgelegd, met het oog op de tenuitvoerlegging ervan in de Europese Unie, 29 november 2008.	235
Kaderbesluit 2008/947/JBZ inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning op vonnissen en proeftijdbeslissingen met het oog op het toezicht op proeftijdvoorwaarden en alternatieve straffen, 27 november 2008	255
Besluit 2008/976/JBZ betreffende het Europees justitieel netwerk, 16 december 2008.	277
Kaderbesluit 2009/299/JBZ tot wijziging van Kaderbesluit 2002/584/JBZ, Kaderbesluit 2005/214/JBZ, Kaderbesluit 2006/783/JBZ, Kaderbesluit 2008/909/JBZ en Kaderbesluit 2008/947/JBZ en tot versterking van de procedurele rechten van personen, tot bevordering van de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op beslissingen gegeven ten aanzien van personen die niet verschenen zijn tijdens het proces, 26 februari 2009.	283
Kaderbesluit 2009/315/JBZ betreffende de organisatie en de inhoud van uitwisseling van gegevens uit het strafregister tussen de lidstaten, 26 februari 2009	295
Besluit 2009/316/JBZ betreffende de oprichting van het Europees Strafrecht Informatiesysteem (ECRIS) overeenkomstig artikel 11 van Kaderbesluit 2009/315/JBZ, 6 april 2009	305
Besluit 2009/1010/JBZ inzake de voorwaarden voor de verwerking van gegevens op basis van artikel 10, lid 4, van het Europolbesluit, 4 juni 2009	321
Kaderbesluit 2009/829/JBZ inzake de toepassing, tussen de lidstaten van de Europese Unie, van het beginsel van wederzijdse erkenning op beslissingen inzake toezichtmaatregelen als alternatief voor voorlopige hechtenis, 23 oktober 2009	323
Besluit 2009/902/JBZ betreffende de oprichting van een Europees netwerk inzake criminaliteitspreventie (ENCP) en tot intrekking van Besluit 2001/427/JBZ, 30 november 2009.	341

Kaderbesluit 2009/905/JBZ over de accreditatie van aanbieders van forensische diensten die laboratoriumactiviteiten verrichten, 30 november 2009	345
Kaderbesluit 2009/948/JBZ over het voorkomen en beslechten van geschillen over de uitoefening van rechtsmacht bij straf-procedures, 30 november 2009.	349
Richtlijn 2010/64/EU betreffende het recht op vertolking en vertaling in strafprocedures, 20 oktober 2010	355
Richtlijn 2011/99/EU betreffende het recht op vertolking en vertaling in strafprocedures, 13 december 2011	363
Richtlijn 2012/13/EU betreffende het Europees beschermingsbevel, 13 december 2011	381
Richtlijn 2012/29/EU betreffende het recht op informatie in strafprocedures, 22 mei 2012.	391
Verordening (EU) Nr. 603/2013 betreffende de instelling van 'Eurodac' voor de vergelijking van vingerafdrukken ten behoeve van een doeltreffende toepassing van Verordening (EU) nr. 604/2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend en betreffende verzoeken van rechts handhavingsinstanties van de lidstaten en Europol om vergelijkingen van Eurodac-gegevens ten behoeve van rechtshandhaving, en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1077/2011 tot oprichting van een Europees Agentschap voor het operationeel beheer van grootschalige IT- systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht, 26 juni 2013.	411
Verordening (EU, EURATOM) Nr. 883/2013 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (Euratom) nr. 1074/1999 van de Raad, 11 september 2013.	439
Richtlijn 2013/48/EU betreffende het recht op toegang tot een advocaat in strafprocedures en in procedures ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel en het recht om een derde op de hoogte te laten brengen vanaf de vrijheidsbeneming en om met derden en consulaire autoriteiten te communiceren tijdens de vrijheidsbeneming, 22 oktober 2013.	451
Richtlijn 2014/41/EU betreffende het Europees onderzoeksbevel in strafzaken, 3 april 2014.	465
Richtlijn 2014/42/EU betreffende de bevrozing en confiscatie van hulpmiddelen en opbrengsten van misdrijven in de Europese Unie, 3 april 2014	497
Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie, 20 mei 2015.	507
Richtlijn 2016/343 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn, 9 maart 2016.	551
Richtlijn (EU) 2016/680 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad, 27 april 2016	561
Richtlijn (EU) 2016/681 over het gebruik van persoonsgegevens van passagiers (PNR-gegevens) voor het voorkomen, opsporen, onderzoeken en vervolgen van terroristische misdrijven en ernstige criminaliteit, 27 april 2016	605

Richtlijn (EU) 2016/800 betreffende procedurele waarborgen voor kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een straf-procedure, 11 mei 2016	621
Verordening (EU) 2016/794 betreffende het Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol) en tot vervanging en intrekking van de Besluiten 2009/371/JBZ, 2009/934/JBZ, 2009/935/JBZ, 2009/936/JBZ en 2009/968/JBZ van de Raad, 11 mei 2016 . . .	639
Richtlijn (EU) 2016/1919 betreffende rechtsbijstand voor verdachten en beklagden in strafprocedures en voor gezochte personen in procedures ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel, 26 oktober 2016	687
Aanbevelingen aan de nationale rechterlijke instanties over het aanhangig maken van prejudiciële procedures (2016/C 439/01), 25 november 2016	695
Richtlijnen voor de beslissing over ‘welk rechtsgebied moet vervolgen?’, Eurojust 2016	703
Richtlijn (EU) 2017/1371, betreffende de strafrechtelijke bestrijding van fraude die de financiële belangen van de Unie schaadt, 5 juli 2017	709
Verordening (EU) 2017/1939, betreffende nauwere samenwerking bij de instelling van het Europees Openbaar Ministerie (‘EOM’), 12 oktober 2017.	721
Richtlijn (EU) 2018/843 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, en tot wijziging van de Richtlijnen 2009/138/EG en 2013/36/EU, 30 mei 2018	787
Richtlijn (EU) 2018/1673 inzake de strafrechtelijke bestrijding van het witwassen van geld, 23 oktober 2018	819
Verordening (EU) 2018/1727 betreffende het Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust), en tot vervanging en intrekking van Besluit 2002/187/JBZ, 14 november 2018	829
Verordening (EU) 2018/1805 inzake de wederzijdse erkenning van bevestigingsbevelen en confiscatiebevelen, 14 november 2018	873
Verordening (EU) 2018/1862 betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem (SIS) op het gebied van politieële en justitiële samenwerking in strafzaken, tot wijziging en intrekking van Besluit 2007/533/JBZ en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1986/2006 en Besluit 2010/261/EU, 28 november 2018	911
Verordening (EU) 2019/818 tot vaststelling van een kader voor interoperabiliteit tussen de Unie- informatiesystemen op het gebied van politieële en justitiële samenwerking, asiel en migratie en tot wijziging van Verordeningen (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 en (EU) 2019/816, 20 mei 2019 . . .	959
Richtlijn (EU) 2019/884 tot wijziging van Kaderbesluit 2009/315/JBZ van de Raad, betreffende de uitwisseling van informatie over onderdanen van derde landen en betreffende het Europees Strafregisterinformatiesysteem (Ecris), en ter vervanging van Besluit 2009/316/JBZ van de Raad, 17 april 2019	1009